

2020

LæringsCentret



Tema om læselyst



ØV for en "fajl"

Vi er kommet til at udråbe *Molevitten* som vinder af BUVMs læremiddelpri 2019, selv om den retteligen gik til et undervisningsmateriale fra Rigsarkivet om det såkaldte "Spadeslag" i Haderslev i 1940 se <https://skoleliv.dk/nyheder/art7085753/Ellever-l%C3%A6rer-at-se-kritisk-p%C3%A5-historien>

Undervisningsmaterialet *Spadeslaget* tager historisk afsæt i 1940, hvor 400 danske nazister marcherede ind i Haderslev bevæbnet med spader. Materialet er multimedialt og består af fire små film om kildekritik, en quiz, fire forskellige kildesæt med fotografisk gengivelse af originale dokumenter og opgaver. Prisen er sponsoreret af Børne- og undervisningsministeriet, Center for Undervisningsmidler og fagbladene "Folkeskolen", "Gymnasieskolen", "Uddannelsesbladet" og medlemsmagasinet "Frie skoler". Hjerteligt til lykke med prisen! Den pris, *Molevitten* fik, er forlagets (Alineas) egen læremiddelpri. Også til lykke med den!

Skriverprisen 2019

Forfatteren Mette Vedsø (f. 1968) modtog Skriverprisen 2019 for "Læs løs-serien" om den lidt forsigtige dreng, Kaj, på Bogforum 2019. Serien består foreløbig af tre historier. Skriverprisen på 25.000 kr. er Børne- og undervisningsministeriets årlige pris til forfattere, der skriver læsevenligt. Prisen er opkaldt efter Esther Skriver, der i 1995 var den første prismodtager. Prisen hædrer en særlig bemærkelsesværdig indsats for den læsevenlige danske litteratur for børn, unge eller voksne.



Mogens Jansen 90 år

Her først på året 2020 rundede læseforskeren og læsepædagogen Mogens Jansen de 90 år. Han er læreruddannet og cand.psych. og var direktør for Danmarks Pædagogiske Institut 1987-95 og formand for Landsforeningen af Læsepædagoger 1963-2001. Han har skrevet og redigeret et stort antal fagbøger, lærebøger, artikler mv. om læsning og danskundervisning og redigeret talrige bøger for læsehandicappede. Han etablerede tidligt et omfattende internationalt netværk og har modtaget en række danske såvel som udenlandske priser og hædersbevisninger. Hjerteligt til lykke!



Bogforums Debutantpris 2019

Forfatteren Amalie Langballe modtog Bogforums Debutantpris 2019 for romanen *forsvindingsnumre*, der udkom i marts 2019 og skildrer en ung kvindes sorg over sin afdøde mor – og hendes søgen efter sig selv. Juryn bag prisen skriver i en pressemeddelelse, at debutantprisvinderen blev fundet blandt 46 indstillede værker, samt at niveauet blandt årets debutanter var højt, men at det var en enig jury, der pegede på Amalie Langballe som vinder af Bogforums Debutantpris 2019.



Orla-Priserne 2019

Den forside, der fik mig til at læse bogen:

Verdens Vildeste Børn, illustreret af Rasmus Juul Pedersen og skrevet af David Pepe Birch

Den bog, der gav mig grineflip: *Drengen, der fik ting i hovedet – Guld på hjernen* af Kasper Hoff og Jan Solheim

Den hovedperson, man ikke glemmer: *Mira 3 - #kreaklubben, #familie, #kys* af Sabine Lemire

Den bog, man ikke kan lægge fra sig: *Hyben-hjerter* af Jane Susanne Andersen



INDHOLD

Opslagstavlen	2
Leder	3
Nyt fra PLCF	4
Cybersikkerhed – fra viden til handling	6
Tema om læselyst: En læseklub med hyggen i højsædet	10
Madi Brain Power	12
Et bibliotek for læselyst	13
Da Else flyttede ind på skolebiblioteket	16
Bøger der heler	18
Spændende – men let at læse, tak... ..	20
Jeg har lige læst	23

Klods Hans-Prisen 2019

Selskabet for Børnelitteratur, IBBY Danmark, uddelte Klods Hans-Prisen 2019 på Bogforum til kulturkonsulenten – og forfatteren – Anne-Marie Donslund (f. 1966) for hendes utrættelige virke i Odsherred Kommune, hvor hun bl.a. har skabt en forfatterskole for unge. Anne-Marie Donslund er cand. mag. i Idéhistorie og Æstetik & Kultur og elev fra Forfatterskolen for børnelitteratur samt leder af Forfatterskolen for Unge på Midt- og Vestsjælland og kulturkonsulent i Odsherred Kommune.

Hvert år uddeler Selskabet for Børnelitteratur Klods Hans-prisen til en person, institution eller gruppe, der med entusiasme og nytænkning har gjort en særlig indsats for børne- og ungdomslitteraturen. Prismodtageren modtager en original illustration af Klods Hans-eventyret fra en illustrator efter eget valg (i år af Tea Bendix). Prisen er blevet uddelt siden 1984.



Silas-prisen 2019

Stort til lykke til Jesper Wung-Sung, der i november sidste år modtog SILAS PRISEN, der uddeles hvert andet år af Det Danske Akademi! "Han går direkte til de store spørgsmål, og undrer sig og er til stede i de spørgsmål, han rejser. Og han gør det, så man suges ind. Mærkeligt er det så forslugent at læse bøger med så knugende temaer. Det kan kun lade sig gøre, fordi der fortælles med et meget stort overskud. Bøgerne bliver ikke kun læselige og til at holde ud – nej, man læser grådigt og belønnes, for der er ingen sukkersødhed og hulheder. Han kan simpelt hen fortælle!"

(Søren Ulrik Thomsen, Det Danske Akademis sekretær)



Foto: Jacob Jensen

Pædagogisk LæringsCenterForening
Hjemmeside: www.plcf.dk
E-mail: plcf@outlook.dk

Redaktør

Eline Mørch Jensen
Weysesgade 9, 2100 København Ø
Tel: 2171 7027
eline.moerch@gmail.com

FU

Formand

Birgitte Reindel
Sophie Magdelenes Vej 1a, st.th, 3460 Birkerød
Tel (privat): 2329 6263
birgittereindel@live.dk

Karin Kjeldsen
kjeldsen.karin@gmail.com

Kirsten Bundgaard Lassen
kblassen26@gmail.com

Marlene Drost
marlenedrost@gmail.com

Steen Juhl Møller
steenjm@gmail.com

Janne Bjerring Larsen
jannebjerring@gmail.com

Pensionistgruppen

Formand Stig Bergmann
Stokkemarkevej 19, 2730 Herlev
Tel (privat): 2254 5456
Til (forening): 5195 6777
stig@bergmann.st

PLCF administration

Annoncer og ekspedition

Annette Molnit
Tel: 2162 7126
Man, ons kl. 10 - 11
plcfadm@outlook.dk

Abonnement: kr. 775,- inkl. Moms

Næste nummer af LæringsCentret
udkommer primo marts 2020.

Udkommer 8 gange årligt. Oplag 1.300
ISBN 0105-9556

Design og grafisk produktion

CS Grafisk A/S

Deadlines:

Nr. 2: 1. februar (udkommer primo mar. 2020)
Nr. 3: 1. marts (udkommer primo apr. 2020)
Nr. 4: 1. april (udkommer primo maj 2020)

Artikler i LæringsCentret dækker ikke
nødvendigvis redaktionens og/eller PLCFs
synspunkter.

Medlemskab:

Skriftligt via hjemmesiden på www.plcf.dk

Kontingent: Opkræves én gang årligt i
december.

Overgang til pensionistgruppen:

Skriftligt via hjemmesiden på www.plcf.dk

Flytning, navneskift m.v.:

plcfadm@outlook.dk

Forside: Kathrina Skarðsá

Velkommen til Bogens år 2020

I skrivende stund er 2020 kun i sin spirende begyndelse. Vi har netop hørt Dronning Margrethe tale om ensomhed, intolerance og klimaudfordringer og Statsminister Mette Frederiksen tale om udsatte børn og unge. Alt sammen vigtige emner at have fokus på – også i 2020. Imidlertid sendte Børne- og undervisningsministeriet, BUVM, en nyhed ud lige inden jul, som jeg vil hæfte mig ved her.

Børne- og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil har besluttet at hæve puljen Læselyst med kr. 6,2 millioner, som vil give alle kommuner, der lever op til kriterierne for puljen, mulighed for at søsætte nye initiativer, der skal understøtte læselysten i folkeskolen. Det er en rigtig god nyhed, som næsten forsvandt i juleand, konfekt og mandelgaver.

Jeg ved, at ministeriet gjorde sig umage med at gøre betingelserne for puljen så enkle som muligt, men jeg håber inderligt, at det bliver muligt at få indblik i de forskellige indsatser, der sættes i gang, så vi alle kan lade os inspirere af andre kommuners indsatser. Og jeg håber også, at vi får mulighed for at høre nærmere om, hvad der kommer ud af indsatserne, og især hvilke indsatser, der ser ud til at virke og dermed give eller bevare elevernes læselyst.

Samtidig håber jeg, at ministeriets fokus på læselysten vil smitte af, så alle skoleforvaltninger og skoleledere vil få øjnene op for læselysten som et indsatsområde, der skal understøttes. I en del år og i særdeleshed siden folkeskole-reformen i 2014 har der været et stort fokus på den tekniske del af læsningen. Det har desværre betydet, at man nogle steder har skåret voldsomt ned på bogindkøb til den fysiske del af det pædagogiske læringscenter (skolebiblioteket), og andre steder har skåret voldsomt ned på den vejledning, eleverne kunne få, når de kom for at låne bøger til både skoletid og fritid. Nogle steder har åbningstiden været kraftigt beskåret, mens åbningstiden andre steder har været uden nogen form for betjening. Alt dette har givetvis også haft en pris, når det kommer til elevernes læselyst, så jeg håber, at bogindkøb og vejledning igen vil blive prioriteret på alle skoler og i alle kommuner.

At der står nye inspirerende bøger på hylderne, og at eleverne kan få hjælp til at finde den rigtige bog til netop dem, er desværre nok ikke det eneste, der er brug for. Eleverne møder mange tilbud i deres vågne timer, og mange af tilbuddene kræver ikke den store indsats at gå til. At vælge spil, streamingtjenester og sociale medier fra i et par timer for at fordybe sig i litteraturens mange forskellige verdener kræver et aktivt valg, og det valg skal vi hjælpe med at gøre lettere, hvor vi kan. Ét af de elementer, der kan have en betydning, er vedholdenhed.

I mine 30 år som lærer har jeg oplevet, at flere og flere elever har svært ved at fastholde motivationen, når aktiviteten giver lidt modstand, og det kan være uanset, om det handler om regnestykker, tegning eller læsning. Det bedste, vi kan gøre i den situation, er at give eleverne troen på, at de kan lykkes med opgaven. Og vi skal påpege, når de lykkes med opgaven, - i stedet for straks at hæve barren. Når det kommer til læsning, kan de seneste års store fokus på læsetests have været med til at ødelægge elevernes oplevelse af at lykkes, fordi vi straks har givet dem nye mål at stræbe efter. For nogle få er det en god metode, men mange har mistet læselysten, og det er også med til at gøre det til en trend IKKE at læse af lyst. Det bør vi også kigge på i Bogens år.



Og så skal vi glæde os over de mange børn, der stadig læser og som i litteraturen får noget at spejle sig i, får nye blik på verden, får gode, sjove og spændende oplevelser og som får trænet empatimusklen. Heldigvis er de der, de læseglade børn. Vi skal bare gøre gruppen større.

Godt nytår! – Birgitte Reindel, formand

Nyt fra PLCF



Pædagogisk LæringsCenterforening

Fra 1. januar 2020 varetages vores administration ikke længere af Dansklærerforeningens Hus.

Derfor skal alle henvendelser vedr. adresseændring o.lign., betaling af medlemskab/abonnement fremover sendes til:

Annette Molnit

E-mail: plcfadm@outlook.dk

Tlf.: 2162 7126 (man, ons kl. 10 – 11)

Vi mangler desværre stadig mange e-mailadresser på de af vores medlemmer, der har tilmeldt sig med deres skolekom-adresser.

Er du en af dem, bedes du venligst sende din e-mailadresse til Annette Molnit.

.....

Børne- og undervisningsministeriet afholder temakonferencer om det pædagogiske læringscenter i marts måned 2020, som PLCF er med til at planlægge. Se mere på ministeriets hjemmeside:

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/laeringskonsulenterne/arrangementer>

Indkaldelse til Lokalkredsgeneralforsamling 2020



Pædagogisk LæringsCenterforening
Lokalkreds Nordjylland

Tid: **Torsdag den 12. marts 2020 kl. 17:00**
Sted: **Center For Undervisningsmidler,
Mylius Erichsens Vej 137, 9210 Aalborg SØ**

I forbindelse med lokalkredsgeneralforsamlingen indbyder vi samme sted til et fagligt forskræp fra kl. 15:30. Herom udsendes mere snarest.

Dagsorden efter vedtægterne:

- 1.a Valg af dirigent og 1.b Valg af stemmetællere.
2. Formandens beretning.
3. Kassereren forelægger det reviderede regnskab.
4. Indkomne forslag.
5. Fremlæggelse af budgetforslag og fastsættelse af kontingent.
6. Valg.

På den ordinære generalforsamling vælges hvert andet år (- år med lige endetal):

- a) en formand

På den ordinære generalforsamling vælges hvert år:

- b) to lokalkredsbestyrelsesmedlemmer
- c) en suppleant
- d) en revisor
- e) en revisorsuppleant

7. Eventuelt.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen under dagsordenens punkt 4, mailer til formanden på tjj.almen@gmail.com senest 14 dage før generalforsamlingen (torsdag 27/02-2020).

Efter generalforsamlingen er foreningen vært ved et let traktement.

Tilmelding til generalforsamling med spisning er nødvendig af hensyn madbestilling og skal ske senest **fredag den 06/03-2020** på mail: tjj.almen@gmail.com

Med foreningshilsen
Lokalkredsbestyrelsen Nordjylland
Terkel Jessen Jensen, formand

Kom i mesterlære hos Fupz



Med *Mesterlære* kommer eleverne på mellemtrinnet med i skriveværkstedet hos Kim Fupz Aakeson. De får tips og tricks fra mesteren selv, når de eksperimenterer med forskellige skriveteknikker, sproglige virkemidler, plotstrukturer og meget mere. Den nye viden fra skriveforløbet kan let overføres til elevernes analyse og fortolkning af andre tekster, så litteraturlæsning og skriveproces går hånd i hånd.

Bestil bogen på gu.dk



Forfatterne
Trine May
og Kim Fupz
Aakeson

LÆNGE LEVE LÆSELYSTEN
GYLDENDAL



Cybersikkerhed - fra

Af Eline Mørch Jensen

Nyt materiale om cybersikkerhed og digital dømmekraft ligger klar på EMU. Ambitionen bag er ikke bare at skabe viden om og overblik på området, men også at anviser handlemuligheder.

Baggrunden for udviklingen af det nye materiale er, at den tidligere regering vedtog en cyber-sikkerhedsstrategi, som skulle køre fra 2018-21, hvor ét af initiativerne var, at der blev udarbejdet materiale om cybersikkerhed til lærerne i grundskolen, på erhvervsuddannelserne og i gymnasiet. Styrelsen for It og Læring (STIL) bad derfor i forsommeren 2018 Københavns Professionshøjskole (KP) om at løse opgaven og det er det endelige resultat heraf der nu er til fri afbenyttelse på EMU.

LæringsCentret har i den anledning inviteret projektlederen, Christina Hellensberg, pædagogisk konsulent på CFU, KP, til at fortælle om hvilke overvejelser, der ligger til grund for sammensætningen af det nye materiale. Samtidig er PLCFs formand Birgitte Reindel inviteret til at sidde med ved bordet, for at få et særligt fokus på vejledervinklen.

Christina Hellensberg indleder med at fortælle at projektet har været delt op i tre faser:

1. Afdækning blandt andet via kvalitative interviews med 16 interessenter på feltet og formidling af eksisterende materiale i tre formater – artikler, undervisningsforløb og aktiviteter.
2. Udvikling og afprøvning af nye materialer



Pædagogisk konsulent på CfU, KP, Christina Hellensberg (th.) præsenterer det nye materiale på EMU'en, mens formand for PLCF Birgitte Reindel (tv) lytter med og stiller spørgsmål.

3. Udbredelse til forskellige målgrupper og på forskellige platforme

Materialet sætter rammen

Et konkret nedslag i materialet kunne eksempelvis være behandlingen af emnet radikaliserings, hvor det blandt andet hedder at man som lærer kan komme ud for at der sidder en elev i klassen, som er i fare for at blive radikaliseret. Men hvordan bliver man hjulpet videre herfra i det nye materiale?

- Ja, her handler det først om at være opmærksom på hvad radikaliserings er eller kan være. Det er ikke kun islamisme, som nogle måske vil tro,

men kan også være højre- eller venstreradikalisering. Hvis man så oplever at der er en elev, der skal udfordres i sin tankegang eller har brug for nogle flere perspektiver, er der ikke lagt op til at læreren bare skal give eleven disse perspektiver. Til gengæld giver det god mening at sætte nogle aktiviteter i gang og facilitere en demokratisk dialog, mener Christina Hellensberg. Hun tilføjer at der i materialet henvises til kampagner, der har behandlet emnet, og til instanser, man kan tage fat i, hvis advarselslamperne begynder at blinke. Artiklen "Internettet en ramme for den demokratiske eller antidemokra-

viden til handling



tiske dialog?" giver nogle bud på hvordan man som lærer kan være særlig opmærksom på disse spørgsmål, mens artiklen "Strategiske initiativer til forebyggelse af radikaliserings" specifikt henvender sig til skoleledelsen.

– Der er i det samlede materiale forslag til hvem man kan invitere ud at holde foredrag, for eksempel Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme, ideer til forløb om fake news eller hvordan videoer i materialet kan indgå. Andet materiale lægger op til forældremøder med samtalekort, som kan sætte vigtige drøftelser i gang.

Indeholder materialet konkrete cases, for eksempel de aktuelle retssager om ulovlig billeddeling?

– Selvfølgelig kan der indgå konkrete emner, men en rigtig vigtig pointe ved materialet er at det også holder om – lad os bare sige et år. Men hvis man arbejder med eksempelvis billeddeling skal læreren jo selv sige "okay, her er en rammesætning, hvad for en konkret case vil jeg bruge til det?"

Svært at få overblik

Christina Hellensberg understreger at ikke alle eksisterende materialer om cybersikkerhed er at finde på EMU. De materialer, der ud fra dette projekt, bliver formidlet på EMU, repræsenterer nedslag i forskellige aktuelle og væsentlige overskrifter og emner, der alle berører cybersikkerhed.

Så materialet bliver ikke løbende opdateret, så alt det nye kommer med?

– Nej, det har ikke været en del af opgaven. Det har ikke været ambitionen at lave en artikelsamling, som blev vedligeholdt med links eller "her kan du læse mere om samme emne". Til gengæld kan man under overskriften *Demokrati og fællesskab* også finde materialer om eksempelvis demokratisk deltagelse, medborgerskab, stærke fællesskaber og kritisk tænkning, som har crossovers til radikaliserings, som vi før var inde på, og som derfor er peget ind under emnet i det nye materiale.

Birgitte Reindel: **Men burde det ikke netop være statens opgave at sørge for at der er et samlet sted, hvor den enkelte lærer kan gå ind og holde sig ajour og få et overblik?**

– Det kan du sige, men spørg staten – hvem det så er? Jeg tror bare det er et vilkår, at der hele tiden kommer noget nyt vi skal forholde os til. Bare mens vi sad i redigeringsprocessen, kom der et materiale fra Skoleledersforeningen, hvor vi sagde "aj, kan vi ikke lige nå at referere til det?" Men det er bare ikke muligt at fastholde det fulde overblik ...

Birgitte Reindel: **Staten i den her sammenhæng er vel BUVM eller KL – så det er ikke for at skyde på det nye materiale. Jeg er bare bange for om lærerne har tiden til at sætte sig ind i og følge op på det, så jeg tænker det ville spare dem for meget arbejde, hvis de ikke selv skulle gøre det hver især ...**

– Det vigtige er derfor at lære lærerne hvor de skal kigge hen, lige som at lære eleverne hvilke kilder, de skal kigge efter. Det der med at google alting er der jo ingen lærere, der har tid til, men her har vi – i gåseøjne – googlet hvad der er at komme efter om cybersikkerhed. Her ligger nogle gennemarbejdede materialer, som vi har fundet frem til og som er formidlet i en ramme samt materiale, der er udarbejdet fra bunden.

Afdækning af behovet

Birgitte Reindel: **Var elevforeningen eller lærerforeningen blandt de interessenter, I interviewede, eller var det kun foreninger og andre, der selv havde lavet materialer?**

– Vi har ikke talt med elev- eller lærerforeninger, men vi har heller ikke kun talt med nogen, der har lavet noget selv. Som sagt har vi lavet kvalitative interview med i alt 16 interessenter – blandt andet også Center for digital dannelse, Center for digital

pædagogik og Danmarks It vejlederforening – og selvom det måske ikke lyder af meget, har det faktisk været et kæmpe arbejde!

Birgitte Reindel: ***Nu nævner du godt nok It-vejlederforeningen, men det undrer mig at der ikke er nogen lærere, der er blevet spurgt om hvad vi står og mangler ... Havde det ikke været relevant?***

- I stedet for eksempelvis at interviewe 50 lærere om deres ønsker, valgte vi at stille os på skuldrene af rapporter der allerede var foretaget, fordi vi ønskede at bygge på en empiri med en vis volumen. Vi har ikke haft mulighed for at spørge alle, til gengæld ligger der meget omfattende undersøgelser til grund for vores afdækning, siger Christina Hellensberg.

Den empiri, hun henviser til, er dels konklusionerne fra en undersøgelse om børn og unges brug af de sociale medier og deres adfærd omkring it-sikkerhed, foretaget af Epinion i 2018, og som bygger på omfattende data i form af spørgeskemaundersøgelser blandt 4.488 børn og unge, spørgeskemaundersøgelser blandt 1791 forældre samt interviews med 161 lærere, samt derudover skoleledere og it-ansvarlige. Desuden bygger projektet på udvalgte resultater fra Digitaliseringsstyrelsens undersøgelse i 2017 samt KL's undersøgelse om emnet fra samme år.

En del af både fag og trin

Christina Hellensberg lægger stor vægt på at det har været et klart afsæt at materialet skulle gå fra viden til handling:

- Det har også været vigtigt for mange af de 16 interessenter. For generelt er der en rimelig viden inden for de her områder hos både børn, unge og voksne, men derfra og så til at handle på det, er der meget langt ... Handleperspektivet har været fuldstændig afgørende, som for eksempel når vi peger på hvordan

man kommer fra det her med viden om sikre passwords til at tage det i brug.

Sidst, men ikke mindst, fremhæver hun kravet om at materialet skulle "tale ind i" fag og trin, sådan at der dels er noget for både indskoling, mellemtrin og udskoling, dels er tale om materialer der ikke kommer oveni eller rækker ud over det pensum, som i forvejen skal nås igennem.

Birgitte Reindel: ***Kan en kristendoms-lærer for eksempel finde noget der er relevant i forhold til sit fagmål?***

- Ja, der er noget til mange fag og trin, også tværfagligt. Der sker også en masse i slipstrømmen på projektet, blandt andet ved jeg at it-konsulenterne på landsplan har været optaget af at skabe et overblik over, hvad der er af tv-udsendelser og lave vejledninger til disse, som de nu arbejder på at formidle til vejledere og lærere i forbindelse med det store fokus der er på cybersikkerhed for tiden.

Udvikling af nye materialer

- Projektets anden fase bestod i at nyudvikle materiale i forhold til de huller i osten, vi havde fundet. Her har vi på grundskoleområdet haft involveret CFU'er i hele landet. Hvis der for eksempel sad en historie-konsulent i UC Lillebælt, der havde nogle perspektiver ind i et område, vi manglede at få dækket, så var det hende, der tog opgaven på sig. Primært med at tilrettelægge undervisningsforløb og aktiviteter, som derefter blev afprøvet i skolen eller med kolleger inden for samme felt, og som kunne give feedback i forhold til sammenhængskraften og perspektiverne ind i cybersikkerhed, fortæller Christina Hellensberg.

Har I fået nogen foreløbige tilbagemeldinger på materialet?

- Jamen, nogle har oplevet at deres forløb har fungeret ret tilfredsstillende

i forhold til hvad de havde tænkt sig, mens andre har skullet justere en del. I KP har vi lavet en meget omfattende kvalitetssikring, ikke kun i forhold til afprøvning af materialet, men også om det har givet mening i relation til projektets intentioner og om man har opfyldt rammen, der var for at udarbejde forløbet, fortæller Christina Hellensberg og lægger til:

- Vi har brugt rigtig mange timer på kvalitetssikring af projektet og det har vi det rigtig godt med, både hvad angår den fagligt didaktiske kvalitet, den sproglige kvalitet og på alle mulige parametre.

I har ikke brugt konsulenter fra eksempelvis Det Kriminalpræventive Råd?

- Nej, det har desværre ikke ligget inden for det muliges rammer at betale eksterne konsulenter.

Så I har undersøgt jer selv og givet materialet topkarakter?

- Vi er i hvert fald tilfredse med hvad vi har leveret, kan man godt sige. Men vi har været i rigtig god dialog med kollegerne ude i landet. De, der har siddet og udviklet det, har jo selv afprøvet det og været i dialog med kolleger, som de har tæt på sig.

Der har også været en tovholder på hvert CFU, hvis der var behov for at gå i dialog med dem, men i endnu højere grad har de nok taget fat i deres fagfæller på tværs af CFU'er og ude i skolen. Ja, og så især med os her i KP, som jo har taget kvalitets-sikringen på os, fordi det er os der ejer projektet og har overblikket. Desuden har vi fået respons fra STIL og EMU, så den har også været med til at kvalificere materialerne, inden en endelig leverance.

Birgitte Reindel: ***Kun noget af materialet har altså været afprøvet på børnene, så nu skal det ud og testes i virkeligheden?***

- Ja, nu er materialerne begyndt at leve. Det allerede eksisterende materiale har ligget på EMU siden august og det nyudviklede siden september, hvor projektet gik ind i sin tredje fase, som handler om udbredelsen, hvilket jo også er grunden til denne snak og artiklen her i LæringsCentret.

Udbredelse via PLC

Rundt om i landet finder der en række aktiviteter sted for at udbrede cybersikkerhedsmaterialet, alt efter hvilke forhold og behov, der eksisterer lokalt. KP har arrangeret en PLC-dag med en workshop for vejledere om hvordan materialet kan formidles til og bruges af lærere.

Desuden har KP medvirket ved netværksmøder for kommunale it-vejledere og møder med læreruddannelsen, der fra februar i år har et modul om digital dannelse og dømmekraft, som med fordel vil kunne inddrage det nye materiale.

- Vi har også lavet en brochure, som retter sig mod skoleledelser, for pointen har været både at ramme regionale instanser og vejledere, lærere og ledelser, så at materialet kan komme ud at gå – for det skal jo ikke være hemmeligt, vel? Den store udfordring er at lærerne får øje på det, for der er som bekendt meget for dem at forholde sig til mener Christina Hellensberg.

Birgitte Reindel: **- Derfor er det rigtig vigtigt at PLC tager formidlingsopgaven på sig, for det er urealistisk at den enkelte lærer opdager, sætter sig ind i og får handlet på at der findes sådan et materiale. Men temaet cybersikkerhed er jo virkelig vigtigt, så vores børn lærer at overleve i junglen, og derfor må PLC hive fat i skolelederne, så vi sammen kan få lavet en strategi på området.**

På spørgsmålet om hvor lang levetid Christina Hellensberg giver det nye materiale, lyder svaret:

- Jeg tror ikke det her fokus på cybersikkerhed vil være slut i overmorgen, især ikke når det gælder om at blive klar til at handle. Det kan godt være at jeg handlede på én måde for et halvt år siden, men er nødt til at handle på en anden måde nu, så vi skal hele tiden kunne følge med udviklingen. Cybersikkerhed bliver ved med at være aktuelt, men indholdet skifter og der kommer nye spørgsmål og metoder til, som vi skal forholde os til, fastslår Christina Hellensberg. Og lægger til:

- Og med det nye materiale om cybersikkerhed tror jeg at lærerne vil føle, at de bliver bedre klædt på og også får en større opmærksomhed omkring, hvad de skal forholde sig til over for eleverne, dels hvad angår formidling af viden, dels i form af ideer til hvordan vi bedst kan handle i forhold til denne viden. ■

* Materialet om cybersikkerhed bygger på kvalitative interviews med følgende 16 interessenter:

Center for Digitale Dannelse • Center for Digital Pædagogik • Dataethics Consulting • Danmarks it-vejlederforening • Dansk Center for Undervisningsmiljø • Det Kriminalpræventive Råd • Digitaliseringsstyrelsen • DRskole • Forbrugerrådet Tænk • Medierådet for Børn og Unge • Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme • Nationalt Cyber Crime Center • Nationalt Forebyggelsescenter • Nets Danmark • RedBarnet • Sex & Samfund

Se materialerne her:

<https://emu.dk/grundskole/it-og-teknologi>

Under Digital dømmekraft <https://emu.dk/grundskole/it-og-teknologi/digital-dommekraft>

Under Cybersikkerhed <https://emu.dk/grundskole/it-og-teknologi/cybersikkerhed>



Seismo er et nyhedsmedie til unge, som formidler dagsaktuelle nyheder kort, præcist og letlæseligt.

- Vi skriver dagsaktuelle nyheder fra kl 7.00 på alle hverdage året rundt.
- Vi vinkler vigtige historier i nyhedsstrømmen til de unge og lukker dermed huller i deres viden grundet deres unge alder.
- Vi giver de unge selv en stemme, når vi beder dem om at fortælle deres egne historier i interviews, der går tæt på.
- Vi laver baggrundsartikler, som går i dybden med interessante og væsentlige emner i samfundet.
- Vi indtæller dagens artikler, så de kan lættes til uden brug af syntetisk tale.
- Vi tilbyder nyheder til brug på inforskærme.

Uddrag af anmeldelse fra folkeskolen.dk

"Og hvordan serveres disse daglige nyheder så? Uroligt bredspejlet med absolut dagsaktuelle emner"

"Seismo.dk er et godt bud på nyhedsformidling."

Besøg og bestil på seismo.dk

En læseklub med

Af Lone Braad, lærer og PLC-vejleder på Rousøskolen

Læse-hygge-klubben i Ørsted i Norddjurs blev til som resultat af et samarbejde mellem skole- og børnebibliotekaren i Ørsted. Her følger opskriften på hvordan man selv kan gribe det an.

Ideen bag var at invitere mellemtrinselever på Rousøskolen til fælles læseoplevelser i litteraturens verden – som stod i hyggens tegn – deraf navnet Læse-hygge-klubben. I årets mørkeste måneder mødtes vi. Tiden, som indbyder mest til at krybe dybt ned i en lænestol, og fordybe sig i en spændende bog. I to timer om ugen efter skoletid på skolebiblioteket.

Sammen læste vi en roman, som vi voksne havde udvalgt. Hvis der var mere tid i slutningen af perioden var der mulighed for, at eleverne kunne være med i udvælgelsen af flere bøger. Vi er henholdsvis Birgitte Diemer, som er børnebibliotekar på det lokale folkebibliotek, samt undertegnede, som er lærer og læringsvejleder på Rousøskolen.

Kærlighed til litteraturen

Vores roller er forskellige. Mens Birgitte sørger for at skaffe bøger hjem fra nær og fjern, så alle har et eksemplar at læse med i, samt søge midler, så vi evt. kan købe bøger og forfatterbesøg, sørger jeg for rekrutteringen; kontakt til elever, forældre og lærere, som hjælper med at motivere til at være med. Ofte handler det jo om, at den rigtige person giver det rigtige stikord på det rigtige tidspunkt.

Vi har hver vores faglige tilgang og

hver vores kompetencer at byde ind med. Men målet er det samme: at skabe en tekstforståelse og læseoplevelse i et fællesskab med børnene, hvor alles input og oplevelser udvider den fælles oplevelse. At vi får givet vores kærlighed til litteraturen videre.

Rammen for Læse-hygge-klubben er skolens PLC, som er indrettet med bløde stole, sofaer og tæpper, hvor man kan placere sig efter behag. Der er ingen krav om at man sidde stille på en stol. Her er et smart board, hvor vi sammen kan se på illustrationer eller søge på ting i teksten, så vi skaber en fælles forståelsesramme. Tidspunktet er umiddelbart efter at undervisningen stopper, så man kan gå direkte på skolebiblioteket når man får fri.

Arbejdstidsrammen for skolebibliotekaren var de første år en ekstra time udløst af en stor klasse. Tredje år var det fra puljen understøttende undervisning. I 2019 var Norddjurs Kommunes økonomi så trængt, at der ikke var tid til understøttende undervisning og skolebibliotekarens timer blev halveret. Lige nu krydser jeg fingre for, at vi får del i Læse-lyst-puljen fra Børne- og undervisningsministeriet, så vi atter kan få gang i en læse-hygge-klub.

Varm kakao og popcorn

I ventetiden prøver jeg at starte en avis-læse-klub i det store frikvarter, hvor vi kan mødes og drøfte artikler i ugens børneavis. Medlemmerne

af avisklubben kan afhente en avis dagen inden til gennemlæsning. Derefter bliver den uddelt i klasserne. På en fællessamling for mellemtrinnet annoncerer jeg, at man kan tilmelde sig Læse-hygge-klubben, hvorefter tidligere deltagere fortæller om, hvad vi laver. Lærerne får en tilmeldingsseddel med til klasserne



Foto: Jesper Balleby

og jeg lægger et opslag ud til forældrene, da jeg skal have deres accept på deltagelse, da det er uden for skoletid. Vi prøver at få plads til alle interesserede, men er kommet frem til, at 12 er et godt antal.

Indholdet har varieret fra år til år, hvor vi har haft skiftende romaner og temaer. *Silas og den sorte hoppe* læste vi i 50 års jubilæumsåret 2017. Den kræver formidling, da den historiske ramme kræver forklaringer for nutidens børn. Personlig elsker jeg

hyggen i højsædet

historien og har læst hele serien sammen med min egen søn. Kravet om forklaringer det og at jeg syntes historien er god, gjorde den til en god kandidat til Læse-hygge-klubben. Vi sluttede bogen af med at se filmen, som vi kun kunne finde på tysk, men det var ungerne helt med på, og poppede popcorn en lørdag



på det lokale folkebibliotek.

Alternative boganmeldelser

Vaffelhjerte var årets historie i Nordisk Litteraturuge. En god fortælling, som eleverne var optagede af, og som vi læste et uddrag af. Den er velegnet til oplæsning og rummer gode samtale-emner om venskab, sammenhold, Norge mv. Vi afsluttede læseforløbet med at spise vafler i skolekøkkenet og lave alternative boganmeldelser med tableauer i 3D-rammer fra IKEA med filo-ler og mos-gummi.

Elefantstenen var kandidat til Orlaprisen, hvilket var årsagen til, at jeg fik øje på dens værdi som Læse-hygge-klub-bog. Den er eventyrlig og tankevækkende med sine temaer om ensomhed og anderledeshed i et lille samfund, som har fælles træk med Ørsted. Den var udfordrende, men sjov, at læse med vestjyske dialekter og thailandske udtaler. Det hjalp, at jeg havde hørt den som lydbog i forvejen. Ungerne mente, at vi skulle afslutte bogen med en Babit-special: toastbrød og nutella i lag (hovedpersonens Babits livret), men Birgitte og jeg vedtog, at varm kakao kunne gøre det. Vi indledte læsningen med at gå på YouTube og lytte til Tørfisk til Thyborøn (VLTJ), hvor historien foregår og lærte, at det er ikke alt man ved, før man får det at vide....

Knokkelmandens Cirkus var god en dag, da halvdelen af deltagerne var til børne-fødselsdag. Vi læste bogen op, mens alle fulgte med på billedsiden. Derefter lå alle på gulvtæppet med bogen bredt ud og diskuterede

placering af de løse billeder, som følger med bogen. Resultatet blev udstillet på PLC.

Hund af Tina Sekura Bestle og Anna Jacobina Jacobsen gav anledning til nogle gode snakke om forholdet mellem børn og forældre og deres forventninger til hinanden. Den fungerede fint med mellemtrinbørn og bogens flotte illustrationer blev nydt og kommenteret. *Himmelborgens Hemmeligheder* har vi brugt to gange. Den indeholder tilpas

meget gys og en spændende rejse i danmarkshistorien, som vi bliver præsenteret for gennem tidernes gespenster med en sort kat som rejseleder og Gjorslev Slot som ramme. Bogen har en hjemmeside, som fint supplerer læsningen og indeholder mange af de oplysninger, vi manglede undervejs. Birgitte fandt midler til at købe bogen til deltagerne og slutte året af med et besøg af forfatter Charlotte Blay. Det var en stor succes.

Musik i bøger

Billedromanen *Sisdæ Sjangse* af Kenneth Bøgh Andersen egner sig rigtig fint til en enkelt dag. Vi læste den op, mens deltagerne fulgte med på smart board. Den skabte interesse for PLCs kasse med billedromaner. Temaet sidste år var "musik i bøger", hvor børnenes umiddelbare reaktion var, at der da ikke er musik i bøger.

Det prøvede vi så at vise gennem læsning af *Den hvide konkylie* af Bent Haller, hvor vi hørte klassisk musik på YouTube, *Louis Armstærk*, hvor vi lyttede til jazz og hørte de melodier, som bliver omtalt i bogen og *Hest Hest Tiger Tiger*, hvor vi hørte popmusik: *Sugar Honey Honey*. Året blev afsluttet med et foredrag om musik af en lokal musikpædagog.

Når vi sammen læser bøger i Læse-hygge-klubben er det frivilligt, om man vil læse op eller lytte, følge med i bogen eller kigge på billeder eller ud i luften eller bare lukke øjnene og ligge ned. Alle skal føle sig frie til at spørge ind, hvis der er ord eller dele i handlingen, man ikke forstår. Vi går ikke videre, før alle er med på, hvad det går ud på. Sammen snakker vi os frem til forståelse.

Rigtig god fornøjelse med at lave læseklub på dit skolebibliotek! ■

Madi Brain Power

– et aktivitetsbaseret bibliotek i Nepal

Af Trille Gaarsdal, koordinator på Madi Brain Power

I april 2016 arrangerede Viborg City Maraton et børneløb i Viborg under overskriften: "Børn i Viborg løber for børn i Nepal". Over-skuddet fra løbet tilfaldt Jysk landsbyudvikling i Nepal (JLIN), som for de indsamlede midler skulle iværksætte "noget for børns hoveder".

På det tidspunkt var jeg koordinator for Skole og Uddannelse i JLIN og fik som opgave at udtænke et projekt til gavn for især børns hjerner. I Skoleprojektet arbejdede vi allerede med pædagogisk og didaktisk udvikling på fem skoler i Nepal. Gennem dette arbejde blev det mig meget hurtigt klart, at læsning for de nepalesiske børn udelukkende var en sur pligt. Ligeledes blev det klart, at det at læse ikke gik ud på at finde forståelse og indsigt, men nærmest var en konkurrence om, hvem der kunne læse hurtigst uden ophold eller hensynstagen til tegn og lignende. Ingen anede, hvad de havde læst.

I de efterhånden mange nepalesiske hjem, jeg har besøgt igennem årene, har jeg aldrig set en bog, ud over skolebøger, eller en avis. Der eksisterer simpelthen ikke en læsekultur i Madi, men det ville vi gerne være med til at understøtte, at der blev. Og dermed blev tanken om et bibliotek fostret.



I første omgang forestillede jeg mig en bogbus efter dansk model, som kunne køre rundt mellem de fem

skoler og landsbyer. Den tanke måtte vi desværre opgive, da indkøb og ombygning af en bus blev alt for omkostningstungt.

I stedet fik vi mulighed for at låne to lokaler i en selvstændig bygning på Jana Jewan Skole i landsbyen Kharkatta. Den mulighed takkede vi ja til, renoverede lokalerne, fik bygget reoler og møbler, ansat en bibliotekar og indkøbt 1500 bøger. I oktober 2019 har vi købt yderligere 1200 bøger – både fiktion og non-fiktion.

Madi Brain Power, som biblioteket hedder, startede op den 1. marts 2018, som et folkebibliotek. Den daglige åbningstid er fra kl. 10 – 16. Bibliotekaren er forpligtet til minimum en gang om ugen at organisere en læseevent for børn i forskellige aldersgrupper samt en gang ugentligt at besøge en af de øvrige skoler i området og lave læseevents der. De andre skoler kommer også på besøg på biblioteket.

Det er tanken, at Madi Brain Power også skal organisere events for lokalområdets voksne. Der er vi ikke helt nået til endnu, bortset fra at vi lige har startet en strikkecafe i bibliotekets regi. Til gengæld har vi i foråret 2019 inddraget en patio og en have i biblioteket med møbler smedet af den lokale smed og dekoreret af et hold af frivillige. Siden starten har vi i alt sendt fem hold frivillige af sted.

Hvis du vil vide mere: Gå ind på Jysk landsbyudvikling i Nepal, hvor du under projekter bl.a. kan finde opslag om Madi Brain Power.

Et bibliotek for læselyst

Af Helle Sørensen, læringsvejleder på PLC og lærer på NOVAskolen

Historien om hvordan et dansk PLC kan forplante sig i et bibliotek det sydlige Nepal og være med til at gøde jorden for læselyst fremfor oplevelsen af læsning som surt terperi og udenadslære.

I et opslag på Facebook kunne man læse, at Jysk landsbyudvikling i Nepal søgte frivillige til et biblioteksprojekt i Nepal. Lige noget for mig! Og heldigvis var det ikke noget problem at få seks ugers orlov fra NOVAskolen i Vejle, hvor jeg til daglig arbejder som lærer og PLC-læringsvejleder. Jeg har været i Nepal for 35 år siden, så jeg glædede mig rigtig meget til at skulle se landet igen.

For at komme til Madi – eller Kharkatta, for at være helt præcis – skal man først rejse til Kathmandu, hovedstaden i Nepal. Derfra kører man 5-6 timer i bus til byen Bharatpur, hvor man skifter til en lokalbus, hvorefter man kører i endnu 4 timer, bl.a. gennem Chitwan National Park og mange småbyer før man når frem til bestemmelsesstedet: Jana Jiwan school og biblioteket Madi Brain Power, som holder til i et hjørne af skolens grund.

Da vi ankom – mørbankede, støvede og trætte – blev vi hils velkommen med en rød tikka i panden og en blomsterkrans om halsen. Vi var to frivillige, Else Marie Alvad, som er arkitekt, kunstmaler og scenograf, og jeg, som sammen med vores tolk, Manisha, skulle bo privat hos en kvinde ved navn Rasmita. Hun bor med to af sine børn, en dreng på 6 år, som vi ret hurtigt gav kælenavnet Bandit, og en pige, Subona, på 12



Else Marie Alvad sammen med artiklens forfatter Helle Sørensen efter den varme velkomst i Nepal.

år. Den ældste datter bor hos sine bedsteforældre og Rasmitas mand arbejder i Malaysia.

Rasmita var den skønneste værtinde og der blev sørget for os i alle ender og kanter. Om aftenen var vi inde, da der er risiko for at rende ind i vilde elefanter eller næsehorn, hvis man er ude om aftenen, og de er ikke altid lige venligt stemt. Det var aftener hvor vi fik grinet, sunget, strikket og hygget.

Masser af bøger

Vores arbejdsuge gik fra mandag til lørdag kl. 10–16, og de fleste dage havde vi masser af besøg af elever det meste af dagen. Nogle gange var vi ude og besøge skoler i distriktet. Når vi havde fri om eftermiddagen, var vi ofte på gåben rundt i området

– vi skulle helst være hjemme inden det blev mørkt kl. 19. Nogen gange trængte vi bare til at dele en øl efter fyraften og gik indenfor i Ghittas "bar", hvor hønsene gik rundt om fødderne på os eller hoppede op på bænken, hvor vi sad.

Én af vores opgaver var at få lavet udendørs møbler til biblioteket, som har en patio, der bliver brugt rigtig meget. Dels fordi Madi Brain Power har mange brugere og dels fordi det sommetider er ret varmt indenfor. Som uddannet arkitekt blev det Else Maries job at lave tegninger til den lokale smed og lave aftaler med ham. Desuden var muren, som omgiver gårdhaven ved biblioteket, temmelig kedelig, så vi fik også til opgave at lave et vægmaleri. ►



Gå ind i en boghandel i Kathmandu og du vil blive overrasket over det store udvalg af især engelske klassikere og ungdomsbøger. Madi Brain Power har masser af letlæsningsbøger på både nepalesisk og engelsk og også en del børne- og ungdomsbøger. Der er også en lille afdeling med skøn- og faglitteratur for voksne, efter at biblioteket fik bevilget 20.000 kr. fra en fond til indkøb af bøger. Lørdag er nepalesernes weekend og skolen er lukket, så den dag vil man gerne have flere voksne til at komme på besøg på biblioteket. Det er ikke alle voksne som kan læse, og kun ret få i den ældre generation har tradition for at læse.

I de nepalesiske skoler foregår megen undervisning ved terperi og udenadslære. Vores værtinde stod op hver dag kl. 5, og ofte kunne vi høre, hvordan hun terpede alfabetet og tallene på engelsk, især med den mindste dreng. Om aftenen sad han og skrev alfabetet i et hæfte, både det engelske og det nepalesiske, lige

som pigen skrev den ene side af efter den anden på engelsk, men alligevel kunne vi ikke føre en samtale på engelsk med dem, så det med at omsætte terperiet til praksis var vanskeligt.

Legende tilgange

Biblioteksprojektet vil gerne bidrage med et tilbud om læsning, der ikke kun understøtter læring, men også underholder, inspirerer og gør én nysgerrig på livet. Aktiviteterne der foregår på biblioteket må gerne understøtte dette: Legen og sproget, når man laver gæt og grimasser, koncentrationen når man spiller skak, underholdningsværdien når man spiller spil, det at lære nyt når man lærer at strikke og glæden ved at samarbejde når man laver en lang række med klodser og ser om de alle vælter, når man vælter den første ...

Chandra havde allerede gang i andre biblioteks-aktiviteter, så vores opgave blev at sætte nyt i gang og komme med forslag til aktiviteter, man kunne lave, når man var på besøg på skoler

i distriktet. Mine interesser går i retning af at arbejde med fortælling, drama og leg. Dansk Skoleskak havde doneret seks skakspil, som lynhurtigt kom i brug. Nogle kunne spille i forvejen, mens andre startede med bondeskak, og det blev en populær aktivitet blandt både børn og voksne.

I genbrugsbutikker havde jeg fundet en del hånddukker, og dem havde vi med rundt på skolerne. Hånddukkerne er gode til at øve dialog og få afprøvet det engelske. Både store og små elever syntes de var sjove at "lege" med, og vi satte gang i talspil og gæt og grimasser både på biblioteket og på skolebesøg. I nogle kasser fandt vi en masse træbrikker som fint kunne bruges til domino-effekt. Else havde desuden godt styr på at strikke og da nogle af de tidligere volontører havde haft strikkepinde og garn med, blev der også lavet en strikkecafe.

Desuden lavede vi "book-baskets" - kasser med 20-30 bøger målrettet bestemte klassetrin, så de omkringliggende skoler kunne låne sådan en. Børnene kommer nemlig endnu ikke langvejs fra for at låne bøger,



så måske kan det være en måde at introducere lidt anden læsning på.

Stor åbenhed og generøsitet

Generelt oplevede vi, at børn og unge var nysgerrige på alt nyt og gerne ville prøve alle de aktiviteter, vi præsenterede dem for, og også lærere kom forbi for at tage et spil skak eller snakke. Nepalesere er utroligt hjertevarme og gæstfrie mennesker, sjove og lattermilde – og hjælpsomme. På en af vores ture rundt i området for vi vild, og til sidst var det ved at være så sent på dagen, at vi ikke kunne nå hjem inden det blev mørkt. Heldigvis var der to friske unge mænd, som havde en motorcykel, som kørte os hjem til Rasmita, der var ved at blive godt bekymret.

Vi nåede også lidt sightseeing – i Chitwan National Park, hvor vi så elefanter og næsehorn, og i Kathmandu som er et festfyrværkeri af farver, når man går rundt i gaderne og oplever byen. Vores tolk Manisha, som bor i nærheden af Kathmandu, tog os med ud til nogle projekter, hvor hun har arbejdet som frivillig. Det ene sted var et børnehjem for



gadebørn og det andet en skole for børn, hvis forældre er sæsonarbejdere, som laver mursten. Disse familier er virkelig fattige og børnene ville ellers ikke komme i skole.

Flere af de unge mennesker, vi mødte, var meget optaget af at gøre noget godt for deres land og af at hjælpe folk som var dårligere stillet end dem selv. Meget bevægende, og ret fantastisk i lyset af at Nepal er verdens 3. fattigste land.

Meget med hjem til DK

Alle har mulighed for at bidrage til dette konkrete projekt gennem Jysk landsbyudvikling i Nepal. Er man en ildsjæl, er det også muligt at stable noget lignende på benene selv. Masser af små projekter rundt om er startet op af mennesker, som fattede interesse for et særligt område efter et tilfældigt møde med en "lokal" ildsjæl. Jeg er selv med i en lille NGO, som i årevis har arbejdet sammen med folk i Karagwe i Tanzania, bl.a. om en håndværkerskole og en lokalradio. Der skal bare være en "First mover" og så et par der følger med - så er det muligt at starte noget op.

Hvad har jeg selv fået ud af projektet? Jeg kan ind imellem få lidt udlængsel, og er også nysgerrig efter at se

hvordan andre mennesker lever andre steder. Og så har det givet et afbræk fra hverdagen. Jeg var i Nepal for 35 år siden som rygsæksturist, og har lige siden gerne villet tilbage. Denne gang var der en mulighed for at bo hos en familie i en landsby og samtidig få sin faglighed bragt i spil. Det lød fantastisk! At blive en del af en nepalesisk hverdag, bare for en kort tid, var et eventyr. Jeg kendte ikke på forhånd min rejsemakker, Else Marie, men vi gik rigtig godt i spænd, snakkede og grinede når der var noget som var lidt skørt - det var en kæmpe gave!

På PLC har jeg fortalt om projektet, og i de 2. klasser, som har været på besøg for at høre om det, har vi fået en tradition med at sige "Nameste" og samle hænderne foran i en hilsen – hyggeligt!

Som lærer fortæller jeg altid mine elever, at de skal forfølge deres drømme, så det giver jo mening at turde gøre det selv ... Én af mine drømme var at komme tilbage til Nepal og da der pludselig var en dør, som åbnede sig, gik jeg ind ad den. Skal også lige tilføje, at jeg er godt gift, så det var med fuld opbakning hjemmefra at jeg tog af sted – "Få det nu prøvet!", blev han ved med at sige ...



Da Else flyttede ind på skolebiblioteket

Af Line Kruse Jeppesen, lærer og læringsvejleder på Skåde Skole

Jeg har været dansk- og engelsklærer på Skåde Skole syd for Aarhus i snart 16 år og læringsvejleder på plc næsten lige så længe. I alle årene har jeg drømt om at tilføje hjemlig hygge og ro til vores travle skolebibliotek. Desuden har jeg sideløbende med diverse formaliserede trivselstiltag på skolen, haft lyst til noget mere simpelt og mindre formelt i den forbindelse. For mig har en skøn hund virket som det indlysende svar på begge dele. Sidste år var både skolen og jeg blevet klar til at gøre den drøm til virkelighed. Her kommer fortællingen om, da lille Else flyttede ind på skolebiblioteket.



Else er 8 uger gammel

Det er to dage siden hun forlod sin mor og sit kuld og flyttede ind i sit nye hjem hos mig. I morgen skal hun starte på arbejde. På billedet afprøver hun sin arbejds-

uniform: Bandana og bling-bling. Tørklædet signalerer til eleverne, at Else er på arbejde, og at de ikke må lokke hende med f.eks. mad eller leg.

Else er en australsk labradoodle. En opdrætter med erfaring i arbejds- og terapihunde har udvalgt hende på baggrund af personlighed og pelstypen, som vil kunne tåles af allergikere.

Else skal arbejde med mig på Skåde Skole. Min arbejdstid er delt nogenlunde ligeligt mellem undervisning på mellemtrinnet og som lærings-vejleder på plc.



Maj 2019

Dansk i 5.a. Else er begyndt på arbejde. Dagen inden havde 9. årgang haft sidste skoledag og traditionen tro delt karameller ud. Gulvet var fyldt med karamel-klatter, så Else var travlt beskæftiget. En stor del af tiden bruges dog på at sove. I klassen går det nemt. På skolebiblioteket, hvor der er en vældig trafik, kræver det al min opmærksomhed at etablere en arbejds hverdag med Else.

Så er personalefotoet i vinkel - og Else klar til Aula.





Juni 2019

Grammatikundervisningen er rykket udenfor. Eleverne knuselsker Else og de mindst grammatik-begejstrede placerer sig tæt på hende. Grammatikken kan hun ikke hjælpe med, men hun er blød og hyggelig at have liggende ved siden af sig.

Efter 17 hvalpe-venlige arbejdsdage blev det sommerferie. Else har været med på arbejde hver dag for at socialisere sig til hverdagen på en skole. Jeg bor tæt på skolen og har kørt hende frem og tilbage, så arbejdsdagene ikke blev for lange for hende.

Mens skolebørnene holdt ferie, brugte Else tiden på at vokse...

August 2019

12 kg tungere og klar til at råhygge og snakke sig igennem et nyt skoleår. Else har øvet tricks hele ferien og er klar til at gi' pote og vise sine nye, seje "skills". Trods flere ugers arbejds pause, ved hun stadig, hvordan man opfører sig, når man går på arbejde.



Else cykler på arbejde og har fået ny cykel. Ladcyklen er en model "Dog", hvor frontlågen kan klappes ned, så hun selv kan gå ind og ud af kassen.



September 2019

Begyndende arbejdsrutiner på plc. Vi har fordelt mange af opgaverne mellem os. F.eks. er det mig, der bestiller nye materialer og pakker ud, mens Else effektivt ordner papkasserne.

Så er personalefotoet i vinkel - og Else er klar til Aula.

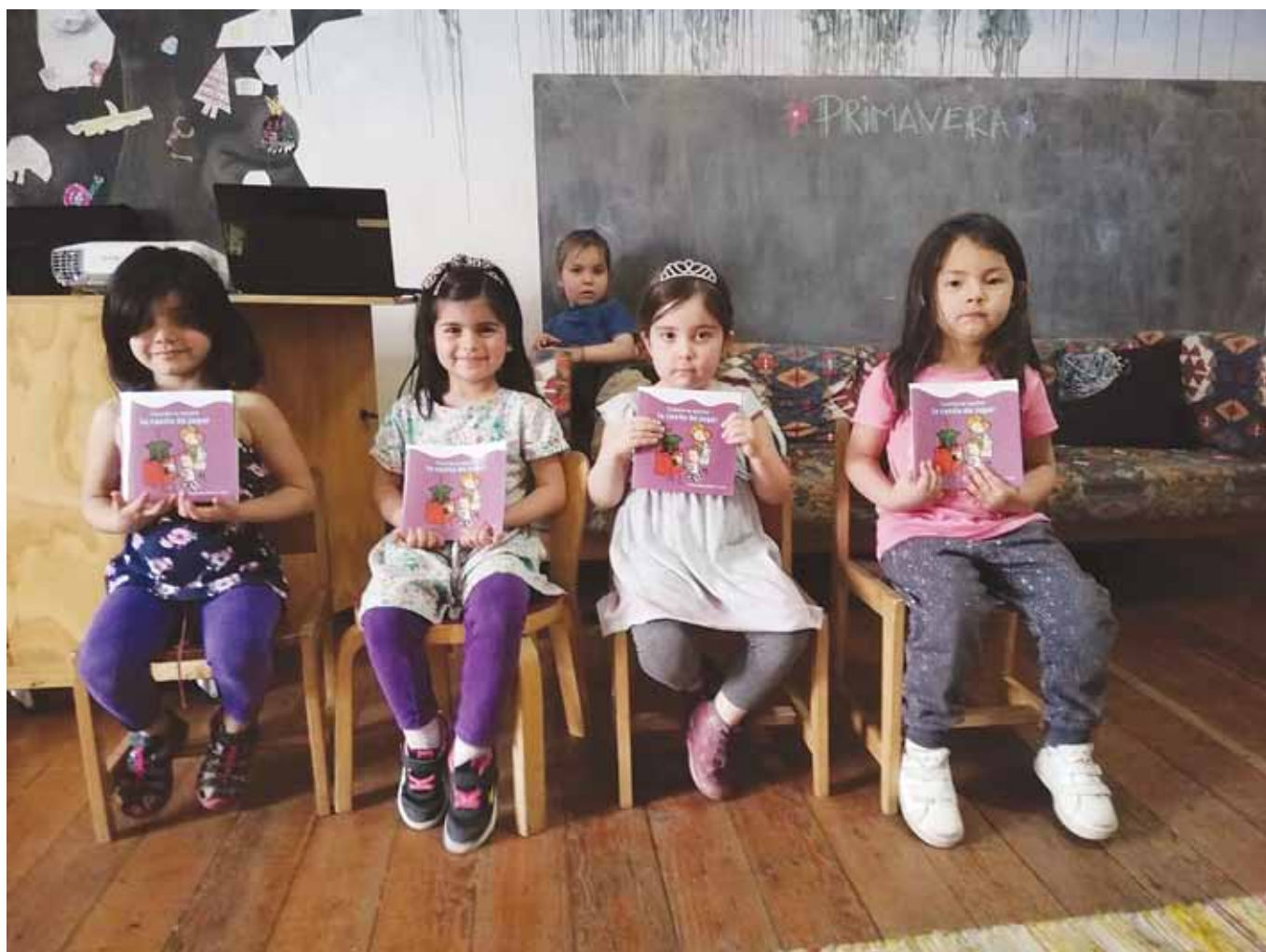
Oktober 2019

3.c har bibliotekstimer. Else er nu 6 måneder gammel og hverdagen på plc begynder at ligne den, jeg har drømt om. Else er med de fleste arbejdsdage, men får af og til en fridag



hjemme, hvor hun rigtig kan dase. Else nyder elevernes interesse og opmærksomhed og jeg kniber mig i armen over, at dele arbejdsplads med verdens skønneste pelsede makker.

Bøger der heler



Af Anne Hansen, formand for Nordisk-Chilensk Kulturformidling

Historien om en ildebrand og hvordan bogen *Da legehuset brændte* kom til Chile i to omgange og hjalp børnene med at bearbejde traumerne efter branden.

Foreningen Nordisk-Chilensk Kulturformidling (Libroalegre) har 2 børnebiblioteker i Valparaíso, Chiles største havneby. Bibliotekerne har eksisteret i 20 år og samlet en stor portion børnebøger af nordisk oprindelse. Vi køber dem på loppemarkeder og

finder dem på genbrugsstationer i Danmark, oversætter dem til chilensk-spansk og klister teksten oven på den trykte tekst. Bøgerne er billige, ja ofte til overs i Danmark – smidt ud kan man sige – og samtidig er de til stor glæde for tusindvis af børn et andet sted.

I 2014, på årets varmeste dag, udbrød der ildebrand på en af Valparaíso's 42 stejle bakker. Det blæste meget og på kort tid stod adskillige huse i flammer. Brandbilene havde svært ved at nå frem ad de smalle veje. Mange brandhaner virkede ikke. Branden siges at være den største bybrand i Chiles historie.

2900 boliger brændte ned. 15 mennesker mistede livet, over 500 blev sårede og 12.500 mennesker stod uden tag over hovedet. Ingen ved, hvordan branden opstod. En kortslutning, en cigaretglød? Hele natten hørte man fyldte gasflasker eksplodere i heden.

Breve fra døde kæledyr

Under en høring i parlamentet efter branden myldrede det med forslag til forbedringer af beredskabet. Alle var enige om at beredskabet havde været mangelfuldt, men at samarbejdet og nødhjælpen bagefter fungerede fint. Fra Libroalegre-bibliotekerne efterlyste vi under-



visningsmaterialer til folkeskolens yngste elever. Det fandtes ikke, fik vi at vide. Bibliotekernes frivillige ledte efter egnet materiale, mens tiden gik med at læse højt for børnene på de skoler og i de medborgerhuse, som ikke var brændt ned. Det var barske oplevelser.

For at give børnene mulighed for at bearbejde deres traumatiske oplevelser, holdt Libroalegres medarbejdere workshops med eleverne fra to af de hårdest ramte skoler. Børnene lavede tegneserier, tegnede og skrev breve til og fra deres døde kæledyr og interviewede de voksne. Elevernes mange fine arbejder blev samlet i børnebladet *Calceñ con papa* (Sok med hul i) som Libroalegre udgiver. Her kunne man blandt andet læse en drengs lille historie:

Døren der overlevede

Jeg så godt der var ildebrand, da jeg var henne hos købmanden. Husene længere oppe ad bakken stod i flammer. Jeg kom hjem og gik i seng, men kunne ikke sove. Jeg var meget bange. Lidt senere sagde far: "Kom, vi må væk". Og så tog vi længere ned ad bakken, hvor tante Jessica bor. Jeg, min mor, Javi (min lillesøster), min fætter Hans og min far reddede alle sammen livet. Vi kom til at bo på herberget "Marías Hjerter". Derfra så jeg mit hus brænde ned. Jeg græd. To dage senere tog jeg op for at se mit hus. Alle stolperne var kulsorte. Det eneste, der ikke var brændt, var den blå metaldør.

En vigtig bog til 2 kr.

En dag fandt jeg, på et af de utallige loppemarkeder i Danmark, jeg gennemtrekter, bogen *Da legehuset brændte* af Christina Weise og Rasmus Bregnhøj. Bogen kostede 2 kr. Samme aften oversatte jeg teksten sammen med María Antonia til spansk på Skype. Teksten blev klistret ind i bogen og de følgende weekender dukkede der 4-5 eksemplarer til op på loppemarkederne. De oversatte bøger blev sendt til Chile med posten.

Der var gået nogen tid, siden børnenes blad om ildebranden udkom i 2015. Og nu da bibliotekerne havde fået de små bøger om brand og brandfare, inviterede vi områdets lokale brandmænd, skoleklasser og lærere sammen til workshops om forebyggelse af brande.

Da legehuset brændte vagte alles interesse. De ville købe bogen, fotokopiere den, scanne den og med alle de moderne teknikker blev jeg efterhånden nervøs for at vores biblioteker kunne ende med at få en kedelig sag på halsen i Danmark. Bogen var jo blevet oversat på primitiv manér og Libroalegre havde ikke rettighederne til bogen – ligesom vi ikke har til de andre oversatte bøger.

En stor gave

Hvad skulle vi gøre? I kolofonen stod Beredskabsstyrelsen nævnt som udgiver. Vi søgte på nettet og fandt frem til fuldmægtig Signe Dragsbjerg Petersen. Vi skrev til hende og der kom hurtigt svar: "Vi er glade for at høre, at I kan bruge vores materiale, og at der er interesse for at anvende det lokalt i Chile."

Glæden og lettelsen ville ingen ende tage! Det er første gang Libroalegre-bibliotekerne har fået sådan et tilsagn, sådan en gave. Straks fortalte vi vidt og bredt om tilsagnet - og ja, lykken kommer aldrig alene, som det siges: Dansklærerforeningens forlag tilbød at få trykt 1.500 eksemplarer af bogen på spansk til os. De blev pludselig til 3.500, som nu står på en palle i forlagets garage og venter på det tredje lykketræf: Forsendelsen til Chile.

Den 11. april i år overrakte jeg et eksemplar af *Da legehuset brændte* i den spanske oversættelse på Beredskabsstyrelsens hovedkontor i Birkerød. Den 13. april besøgte to repræsentanter for Libroalegre brandstationen på Østrefælledvej i København, hvor der blev taget billeder af de danske brandmænd i



uniformer foran deres brandbiler til børnene i Valparaíso. Det var en god oplevelse.

Til sidst et lille brev fra en and, der mistede livet i branden:

Brændt ihjel

Da jeg så røgen, blev jeg meget bange og ked af det. Jeg var inde i hønsegården, hvor jeg jo altid er. Jeg så ilden, men kunne ikke komme ud, fordi klinken var slået for. Jeg var ved at blive kvalt i røg. Der var ild i mig. Jeg prøvede at bide i døren, men jeg brændte bare næbbet. Og jeg døde, og min familie græd og sørgede. Jeg kommer til at savne Jørgen. Når han fodrede mig, nappede jeg altid af ham og det grinede vi af. Det var så sjovt. Hvem vil nu nappe ham? Og katten Rocky. Han var heldig, for der var nogen, der så ham og frelste ham. Jeg var jo omme bag ved. Ingen så mig. Jeg brændte ihjel. Det var skrækkeligt.

Der er udarbejdet lærervejledninger til *Da legehuset brændte* og **Lær om brand**. De gratis materialer kan bestilles af skoler og skal lære eleverne i 0. og 1. klasse om ild og brand i forbindelse med brandforebyggelsesugen i uge 40.

www.libroalegre.com

Spændende – men let at læse, tak!

Af Eline Mørch Jensen

Ny serie bøger til unge med læsevanskeligheder, for eksempel ordblinde, sprogsvage samt til udsatte unge, som også gerne vil læse om svære emner, men formidlet på en let tilgængelig måde.

MellemRum hedder serien på 9 udgivelser, som Gyldendal har udgivet i samarbejde med non profit organisationen Læs for livet, der indsamler og donerer bøger til børnehjem og andre opholdssteder for udsatte børn. De 9 bøger er alle blevet udgivet mellem september 2019 og januar 2020. Bøgerne i serien er læsepædagogisk bearbejdet, så de har et lixtal på 10-15, og ifølge redaktør på Gyldendal Uddannelse, Cecilie Bogh, er det sket med stor opmærksomhed på at bibeholde det gode sprog.

- Selv om der sker en masse og nogle af tematikkerne er alvorlige, kan alle bøgerne i MellemRum-serien læses af elever fra 7. klasse og op. Vores ambition er nemlig, at bøgerne er så spændende og har så godt et sprog, at de også vil appellere til unge uden læsevanskeligheder. På den måde vil bøgerne forhåbentlig kunne danne afsæt for fælles læseoplevelser, siger Cecilie Bogh og lægger til:

- Serien er blevet til med svage læsere for øje, ikke kun udsatte unge, fordi flere læseundersøgelser peger på, at unge generelt gerne vil læse mere,

hvis de selv kan bestemme, hvad de skal læse om. Derfor har vi sammen med Læs for livet været ude og interviewe en masse unge om, hvilke bøger de gerne vil have, og bøgerne er alle lavet med udgangspunkt i de unges ønsker.

Forfatterne til de 9 udgivelser i MellemRum-serien er Peter Krogholm, Lars Kramhøft, Louise Roholte, Emil Blichfeldt, Dorte Lilmoose, Sara Ejersbo, Kit A Rasmussen, Anne-Marie Donslund og Ellen Holmboe, nogle af dem inviteret med til at bidrage til serien af Cecilie Bogh, andre ramte tilfældigvis bare plet, da de selv henvendte sig med den rigtige idé på det rigtige tidspunkt.

Krig og kærlighed

Om baggrunden for samarbejdet om MellemRum-serien, siger leder af Læs for Livet Rachel Røst:

- Vi har længe vidst at behovet var der. Vi har jo længe samlet skyts sammen, kan man sige, når vi har været ude og lave små biblioteker på institutioner, hvor de unge ikke læser alderssvarende, og hvor man typisk kan møde en dreng der siger "jeg ville ønske der fandtes spændende bøger, der var lette at læse". Men hvordan skulle vi skære den, så det blev et virkelig godt koncept?

- Jeg fik så den ide at vi kunne spørge 100 unge om, hvad for nogle bøger de gerne ville have i verden, hvis de skulle bestemme, fortæller Rachel Røst. Som herefter gik til Gyldendal for at høre, om forlaget

ville være med til at lave nogle bøger, som matchede de unges ønsker.

- Gyldendal var med på den. De havde selv nogle tanker om at lave noget letlæst til de unge, men manglede en indfaldsvinkel. Og de syntes det var virkelig spændende at vi ville spørge de unge selv. Det er jo noget nyt i forlagsbranchen, tilføjer Rachel Røst.

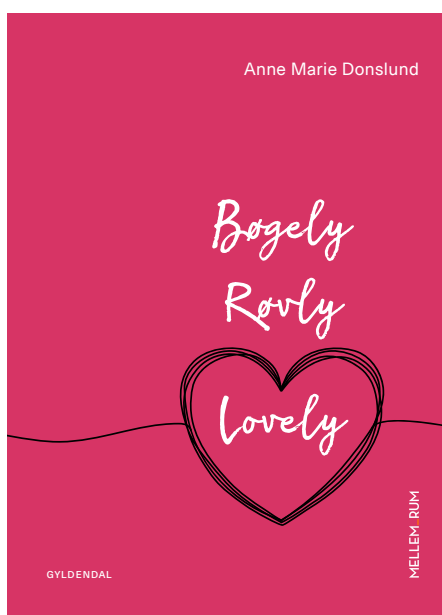
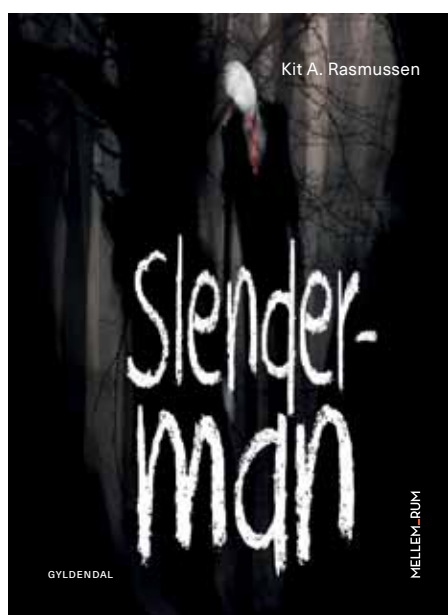
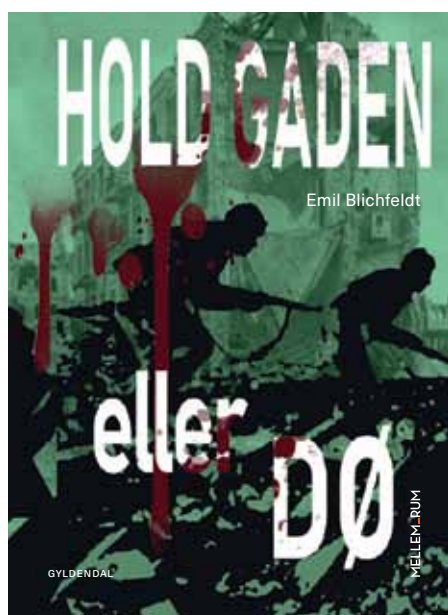
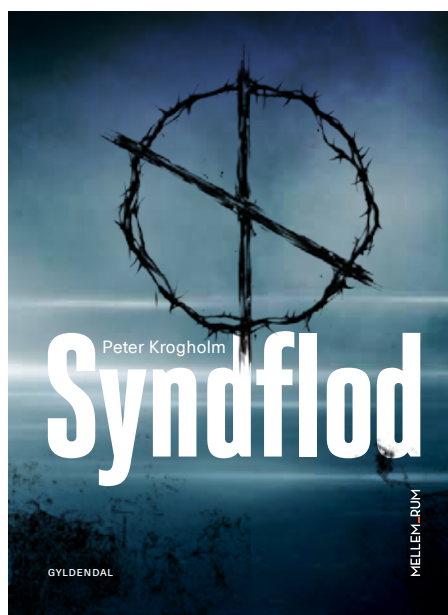
Besvarelsenerne viste at de fleste unge gerne vil læse om noget der kunne være sket eller er sket i virkeligheden og om noget man selv kan relatere til. De adspurgte var alle på 7.-10. klassetrin.

- Og så er kærlighed - på alle mulige måder – meget populært, mens ungdomsliv ligger nummer et. Topgenrerne er ungdomsliv, socialrealisme, krig, krimi og kærlighed. Og man må nok sige at emnet kærlighed kommer fra pigerne og krig mest kommer fra drengene, så på den måde er undersøgelsen ret stereotypisk, erkender Rachel Røst med et lille smil. Inden hun lægger til:

- Men de er i det mindste blevet spurgt! Så kan man sige at det er samfundet der har formet dem – eller hvad det nu skyldes – men det er altså sådan det er. Det er sådan de svarer, i hvert fald lige nu, indtil de måske kommer på andre tanker og får lyst til at læse om noget andet. Det vil tiden vise ...

Genkendelse i bøgerne

Bortset fra romantik, spænding, gys ►



og uhygge er der ifølge Rachel Røst en del af de unge, der giver udtryk for at de gerne vil have bøger, der handler om dyr og/eller har dyr i hovedrollerne, mens andre for eksempel vil læse om computerspil eller fantasy. Men fælles for dem alle er, at de vil læse om noget, de kan relatere til:

- Én formulerede det meget fint sådan, at hun gerne ville læse om nogen, der bliver til noget stort, selv om de har haft det svært. Mange føler sig meget alene med deres problemer og søger genkendelse i litteraturen – især inden for emner som angst, cutting, misbrug. Det kan nærmest ikke blive mørkt nok! Jeg er selv overrasket over, hvor mange der går efter noget, der er virkelig hårdt.

Under interviewene med udsatte unge har Rachel Røst haft en forsker fra Syddansk Universitet, Marie-Elisabeth Lei Holm, med på sidelinjen for at dokumentere mønstrene i de unges besvarelser. Hvad der kom ud af at være fluen på væggen kan man læse om i en ny forskningsantologi om brug af litteratur i socialt arbejde (*Litteratur i brug*, Forlaget Spring 2019), hvori Marie-Elisabeth Lei Holm bidrager med kapitlet med den sigende overskrift "Jeg vil bare gerne læse om én, der er kommet ud af det her shit".

- På dén måde har vi nu også forskningsmæssigt fået bevist at unge søger genkendelse i litteraturen. Rita Felski, som er en britisk litteraturteoretiker og lidt af en rockstjerne, taler om at det vi søger i litteraturen, er *genkendelse, chok, viden og fortryl-else*. Og at det er disse fire ting – især genkendelse – de unge søger, bekræftes af Marie Elisabeths gennemgang af interviewmaterialet, fastslår Rachel Røst.

De unge ved selv bedst

Når Læs for Livet etablerer små biblioteker på børnehjem og institu-

tioner indgår det som en naturlig del af forberedelsesarbejdet at udspørge de udsatte børn og unge om deres ønsker til bøger. Derfor har organisationen ifølge Rachel Røst med tiden samlet vigtig viden om hvordan man bedst muligt kan blive klogere på de unges behov – i stedet for blot at få bekræftet egne fordomme eller – lige så problematisk – blive mødt med en mur af uinteresseret tavshed.

- Disse erfaringer har vi selvfølgelig haft gavn af i undersøgelsen – i virkeligheden er det erfaringer, som mange andre, for eksempel skolebibliotekarer og lærere, også kan få glæde af at støtte sig til. Blandt andet ved vi, at det er en god ide at lade interviewene foregå i små grupper, fordi de unge her kan inspirere hinanden og høre om andres tanker om hvilke emner, de er interesserede i at læse om. Engang imellem kan det så være nødvendigt at interviewe én ad gangen, for eksempel på en sikret institution med nogle meget hårde unge, hvor der nemt kan opstå en gruppedynamik, hvor man kører hinanden op så ingen tør sige sandheden. Men generelt fungerer det bedst i små grupper, mener Rachel Røst.

Hun tilføjer at udsatte unge typisk er meget genre-fremmede, hvorfor de eksempelvis ikke bare kan krydse af på en liste, hvis de gerne vil have fantasy. Og fordi de ikke kan forholde sig til kategorierne, kan de også have svært ved at finde det, de søger, på PLC eller et folkebibliotek.

- I stedet prøver vi at spørge om de har haft én god læseoplevelse, så vi kan finde en bog, der minder om den. Hvis de siger "jeg har aldrig læst en god bog", som mange af dem faktisk gør, spørger vi ind til hvilke film, de ser. Eller også spørger vi dem om de går til noget i deres fritid eller om der er en person, de ser rigtig meget op til, og gerne vil læse om. Vi prøver altså at stimulere deres læselyst ved

at finde ud af, hvad der optager dem, og på den måde at finde den rigtige bog.

For svage læsere – og for stærke

Da undersøgelsen om de unges ønsker lå klar, var tiden inde til at få forlag og forfattere koblet på:

- Gyldendal samlede en masse dygtige forfattere, som er vant til at blive prikket, og så lavede vi en workshop, hvor jeg fortalte om Læs for Livet og undersøgelsen og præsenterede de unges ønsker. Først var det kun meningen at det skulle være en serie på tre, men forfatterne blev så inspirerede, at det væltede ind med manuskripter, så det i stedet blev til 9. De kommer emnemæssigt meget rundt – fra Anden Verdenskrig over mobning til overgreb – flere af dem berører to-tre temaer i samme bog, fortæller Rachel Røst, som ikke har læst manuskripterne undervejs, men først de endelige udgaver.

- Det tog forlaget sig af. Til at starte med skrev forfatterne bøgerne på en lix 25, hvorefter redaktionen har kæmpet med at få dem ned på en lix 15 eller derunder. Vi skal jo holde hvad vi lover: Bøgerne skal være letlæst og til de svageste læsere. Samtidig kan stærkere læsere også læse dem – fordi de er spændende og så i øvrigt bare hurtigere læst. Jeg synes de er blevet rigtig gode!

Om det bliver til flere bøger end de nuværende 9 i serien, kommer ifølge redaktør Cecilie Bogh an på hvordan de bliver modtaget på skoler og biblioteker, da bøgerne ikke bliver sat til salg på det private marked. Overskuddet fra de tre første bøger går til Læs for livet. Cecilie Bogh tilføjer at bøgerne er tænkt som frilæsning og derfor er uafhængige af undervisningsforløb, men at der ligger gratis og enkle læseforståelsesopgaver på GU.dk under bøgerne samt under fanen Ekstramaterialer. ■



”Du virker jo helt normal”

Af Eline Mørch Jensen

Klassen har engelsk og Pi skal holde oplæg. Hun kan oplægget udenad, men pludselig er hun ikke i stand til at gennemføre turen fra sin stol og op til tavlen. Hun falder om og er væk i et par sekunder.

Pi har været ”slået ud af kurs” siden hun begyndte i gymnasiet, hvor hun under en oplæsning i engelsktimen oplever – eller i hvert fald bilder sig ind – at hendes klassekammerater opfatter hende som en *try harder* på grund af hendes lidt for perfekte udtale. Siden har hun ikke turdet at lukke munden op i engelsk – indtil fremlæggelsen. Pi over og optager sig selv på video, men oplægget vokser hende over hovedet og gør hende rædselsslagen, angst.

Netop angst er omdrejningspunktet i Mette Vedsø's fine og indfølelse roman *Hjertet er en elpisker*, hvor forfatteren på vanlig nøgtern og usentimental vis beskriver, hvordan det føles at miste fodfæstet og ”20 minutter inde i engelsktimen, at jeg går fra at være Pi Maria Simonsen til hende i 1. B, der dejser om på vinylgulvet.” Og hvordan det er ikke at kunne overskue at skulle vende tilbage til - for andre - helt almindelige hverdagsting som at stå op om morgenen eller gå i skole.

Fordi det er Mette Vedsø, der står bag, sker det naturligvis ikke uden humor og flittig brug af tal – for eksempel hedder Pi ikke Pi for ingenting, men fordi hendes fødselsmåned er 3, hendes fødselsdato 14 og fødselstidspunktet 16 – det vil sige 3,1416 og dermed altså tallet Pi. Bemærk i øvrigt at jeg vægrer mig ved at skrive hovedpersonens navn i ejefald, for som Pi formulerer det: ”Jeg burde egentlig ikke skrive Pi's men derimod Pis. Det er et

” *Jeg går op ad trapperne. Er det normalt at blive forpustet efter 84 trin, og er det normalt at tælle? Jeg har altid haft en tælletrang, og ved et angstanfald er det en glimrende afledning, det siger psykologen.* ”

irriterende faktum, at jeg i tilfælde af ejefald bliver til gul urin.”

Historien er altså ikke just knugende, selvom det utvivlsomt er hårdt at befinde sig i en tilstand af angst, kontroltab og uafklarethed, som Pi gør. Men for det første er hun omgivet af mennesker, som vil hendes bedste og prøver at forstå hende, også selvom de – hverken forældrene eller veninderne – for alvor gør det. Heller ikke hendes bror, der studerer i USA, fatter ret meget: ”Men hvad er du angst for,” sagde han. ”Der sker jo ikke noget.” Men i det mindste er de der for hende og forsøger at give hende tid og plads ...

Varmen og den lette tone skyldes imidlertid også de kontakter, som Pi knytter til tre beboere i opgangen, hun bor i, mens hun er sygemeldt ovenpå sit angstanfald, og da hun omsider får fred for sine forældre, som på skift har taget fri fra arbejde, for at passe på hende. Det drejer sig om pigen Vicky, som har Downs syndrom, og hendes mor Bianca, som er sygemeldt med et brækket ben. De to bor ovenpå på 3. sal, hvor der

er rodet, men hyggeligt, og fremfor alt plads til spøjse kommentarer om livets tildragelser á la ”Vi er gode til svimmelhed og gips, og hvad der ellers kommer ind fra højre.”

På 2. sal bor en ældre engelsk og meget snakkesalig dame, Gillian Brown, som Bianca laver varme retter til, fordi hun ikke kan lide maden fra kommunen. Pi bliver inviteret indenfor, når hun hjælper Bianca med at aflevere mad til Gillian Brown, og lidt efter lidt udvikler de to et varmt venskab. Der bliver grinet, talt om livet og døden og prøvet kjoler. Også her er der højt til loftet.

Hvordan det udvikler sig med venskaber såvel som med håndteringen af angstanfald og fremtid, må man selv finde ud af, men det kan godt afsløres, at denne lille ægte perle af en bog rummer både det tragiske og det livsbekræftende og derfor både vil gribe og kalde smilet frem hos sine forhåbentlig mange unge læsere. ■

Når hjertet er en elpisker
Af Mette Vedsø
152 sider
Høst & Søn 2019



Temakonference: Det pædagogiske læringscenter som drivkraft for at styrke alle elevers faglige og sociale trivsel og udvikling

I samarbejde med Kommunernes Landsforening, Skolelederforeningen, It- og Medievejlederforeningen, Pædagogisk LæringsCenterForening og Kommunernes Forening for Pædagogiske Læringscentre inviterer Børne- og Undervisningsministeriet igen til en praksisnær temakonference om det pædagogiske læringscenter som en drivkraft for skoleudvikling.



Temakonferencen skal give inspiration til aktuelle vejlednings- og indsatsområder for det pædagogiske læringscenter. I oplæg og workshops vil der være et stærkt fokus på, hvordan læringscentret som team og i praksis kan understøtte skolens arbejde med at styrke elevernes faglige og sociale trivsel og udvikling.

I konferenceplanlægningen lægger vi vægt på, at der skal være inspiration og støtte til det veletablerede læringscenter såvel som til læringscentre, der er under opbygning eller har begrænsede rammer.

Målgruppen for konferencen er skoleledelsen og (teams af) ressourcepersoner og vejledere i det pædagogiske læringscenter.

Dagens indhold:

Dagen indledes med et oplæg om skolens arbejde med at stimulere elevernes læselyst, bl.a. som led i den treårige læseindsats *Læselyst i folkeskolen*. Oplægget fokuserer på ledelses- og vejlederroller og giver en række eksempler på konkrete ideer og tiltag.

I forlængelse af plenumoplægget er der to runder workshops inden for en række aktuelle temaer, der afspejler konferencens fokus på faglig og social udvikling og trivsel. Herefter er der tid til at sammenholde indtryk fra oplæg og workshops med jeres aktuelle hverdag. Workshops vælges ved ankomsten.

Dagens afrundes med et praksisnært oplæg ved Søs Rask Andresen & Nanna Paarup, der fokuserer på, hvordan læringscentret kan styrke elevernes faglige og sociale trivsel og udvikling ved at sætte fokus på klasseledelse og deltagelsesmuligheder for alle.

Temakonferencen afholdes

Onsdag d. 18. marts på Hotel Scandic i Vejle og

Torsdag d. 19. marts på Hotel Comwell i Køge.

Tilmelding og nærmere information via dette link:

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/laeringskonsulenterne/arrangementer>